

Asia: VN/18748/2021

Luonnos asetukseksi energian alkuperätakuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunto luonnokseen asetukseksi energian alkuperätakuista. Haluamme esittää seuraavat huomiot luonnokseen:

Asetusluonnoksen otsikosta tai pykälistä 1-5 ei mainita uusiutuvaan energiaan vaan käytetään laajasti alkuperätakuu-termiä. Asiaan perehtynyt toki tietää, että alkuperätakuu viittaa uusiutuvaan energiaan ja asia selviää myös alkuperätakuulaista. Viestinnässä on kuitenkin syytä terävöittää, että kyseessä on nimenomaan uusiutuva energia.

3 §. Kaasun alkuperätakuun sisältämät tiedot: asetuksessa esitetään, että kaasun alkuperätakuun tulee sisältää vähintään minimitiedot. SBB pitää tärkeänä, että asetusluonnos mahdollistaa sen, että kaasun alkuperätakuisiin voisi vapaaehtoisesti linkittää myös muita tietoja kuten maatieto, raaka-ainetieto, GHG-vähenemä, kestävyysjärjestelmä, kaasulaatu ja lämpöarvo.

Selvyyden vuoksi pidämme tärkeänä, että alkuperätakuun yhteydessä ilmoitetaan selkeästi energianlähde (kts. pykälät 2,3 4 ja 5.). Tiedoista tulisi tulla selkeästi esille, että onko kyseessä uusiutuva vaiko ei. Nyt ei tule riittävän selvästi ilmi, että sovelletaanko alkuperätakuujärjestelmää kaikäntyyppiselle vedylle vai ainoastaan uusiutuvalle energialla valmistelle vedylle. Vaikuttaisi siltä, ettei HE 87/2021 vp (hallituksen esitys laiksi energian alkuperätakuista) yksilö ainakaan määritelmien joukossa, että onko kyseessä uusituvalla energialla tehty vety vaiko ei.

6 § Energiantuotantolaitoksen tuotantotavan ja sen käyttämien energialähteiden todentaminen

SBB kannattaa sitä, että tuotantotukipäätös ja päästökaupan toiminnanharjoittajan hakemus käyvät energiatuotantolaitoksen tuotantotavan ja energialähteiden todentamisessa.

SBB esittää, että Energiaviraston hyväksymät kestävyysjärjestelmät hyväksytään myös alkuperätakuujärjestelmän laitosten todentamisessa ja auditoinnissa. Perusteluina esitämme, että on tärkeä pienentää järjestelmästä toiminnanharjoittajille aiheutuvia kustannuksia ehkäisemällä päällekkäisten todentamismenettelyjen tarvetta. Kestävyysjärjestelmän kautta seurataan jo tarkasti uusiutuvien osuutta.

Lisäksi SBB esittää, että asetuksen 6 §:n 1 momenttia selvennetään siltä osin, miten ne toimipaikat, jotka eivät ole päästökaupan ja tuotantotuen piirissä hoitavat todentamisen.

Muuta

Off-grid-biokaasulaitosten energiasisällön mittaaminen: Lopuksi haluamme huomauttaa, että alkuperätakuu tulee olemaan käytännössä pakollinen biokaasua myyville ja biokaasu hyödyntäville toimijoille. Koska ilman alkuperätakuuta ei käytännössä voi myydä biokaasua tai biokaasulla valmistettuja tuotteita. Asetuksen soveltaminen koskee täten käytännössä kaikkia toimijoita elleivät ne ole poikkeusten joukossa. Alkuperätakuulaki ja -asetus ovat hyvin kevyitä ja yleisiä, jolloin suuremmalta osin päätäntävalta järjestelmän toimivuudesta ja kustannuksista näyttäisi olevan pitkälti järjestelmän ylläpitäjällä (GasGrid Finland). Toiminnanharjoittajan alkuperätakuujärjestelmästä koituihin kokokustannuksiin sisältyvät myös mahdolliset kaasun mittarointilaitteiston (mitkä tiedot? tuotetun kaasun määrä? energiasisältö? metaanipitoisuus?) investointi- ja ylläpitokustannukset: mitä tarkempaa energiasisältötietoa vaaditaan, sen kalliimpia mittauslaitteistot ovat. Tällä hetkellä erityisesti pienemmissä laitoksissa ei ole tarkkoja kaasun energiasisällön mittarointilaitteita, sillä niitä ei ole aikaisemmin tarvittu, koska tarkastelu on painottunut lopputuotteeseen eli tuotetun lämmön ja sähkön määriin. Ne laitoksissa, jotka tuottavat kaasua joko kaasuverkkoon tai käytettäväksi teollisuudessa ja liikenteessä, toki omaavat mittalaitteet. Myös alkuperätakuutietojen välittäminen järjestelmän ylläpitäjälle voi aiheuttaa kustannuksia. SBB pitää tärkeänä, ettei lainsäädäntö ja GASGridin säännöt johda kohtuuttomiin kustannuksiin toiminnanharjoittajalle.

Uusiutuvien kaasujen alkuperätakuiden säädöspohja on keskeneräinen, sillä jäsenmaiden toimeenpano on vielä kesken, kansallinen toimeenpano on viivästynyt, eurooppalainen standardityö on myöhästynyt ja lisäksi myös RED2:n päivitys saattaa tuoda muutoksia uusiutuvien kaasujen alkuperätakuihin. Edellä mainituista epävarmuuksista huolimatta kannatamme rivakkaa kansallista uusiutuvien kaasujen alkuperätakuujärjestelmän käyttöönottoa; tarvittaessa lainsäädäntöä ja sääntöjä voidaan tarkentaa myöhemmin. Esitämme kuitenkin, että kansallisen alkuperätakuujärjestelmän toimivuus arvioidaan heinäkuuhun 2023 mennessä. Arvioinnissa arvioidaan ainakin tarve esittää lisävaatimuksia biokaasun tuotannon kokonaishyötysuhteen

huomioimiseen alkuperätakuujärjestelmien näkökulmasta (sähkö, lämpö, kaasu),
alkuperätakuujärjestelmän ohjausvaikutusta ja sen tarkoituksenmukaisuus sekä kotimaisen
biokaasun alkuperätakuiden kilpailukyky suhteessa ulkomaalaisiin alkuperätakuihin.

Violainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry